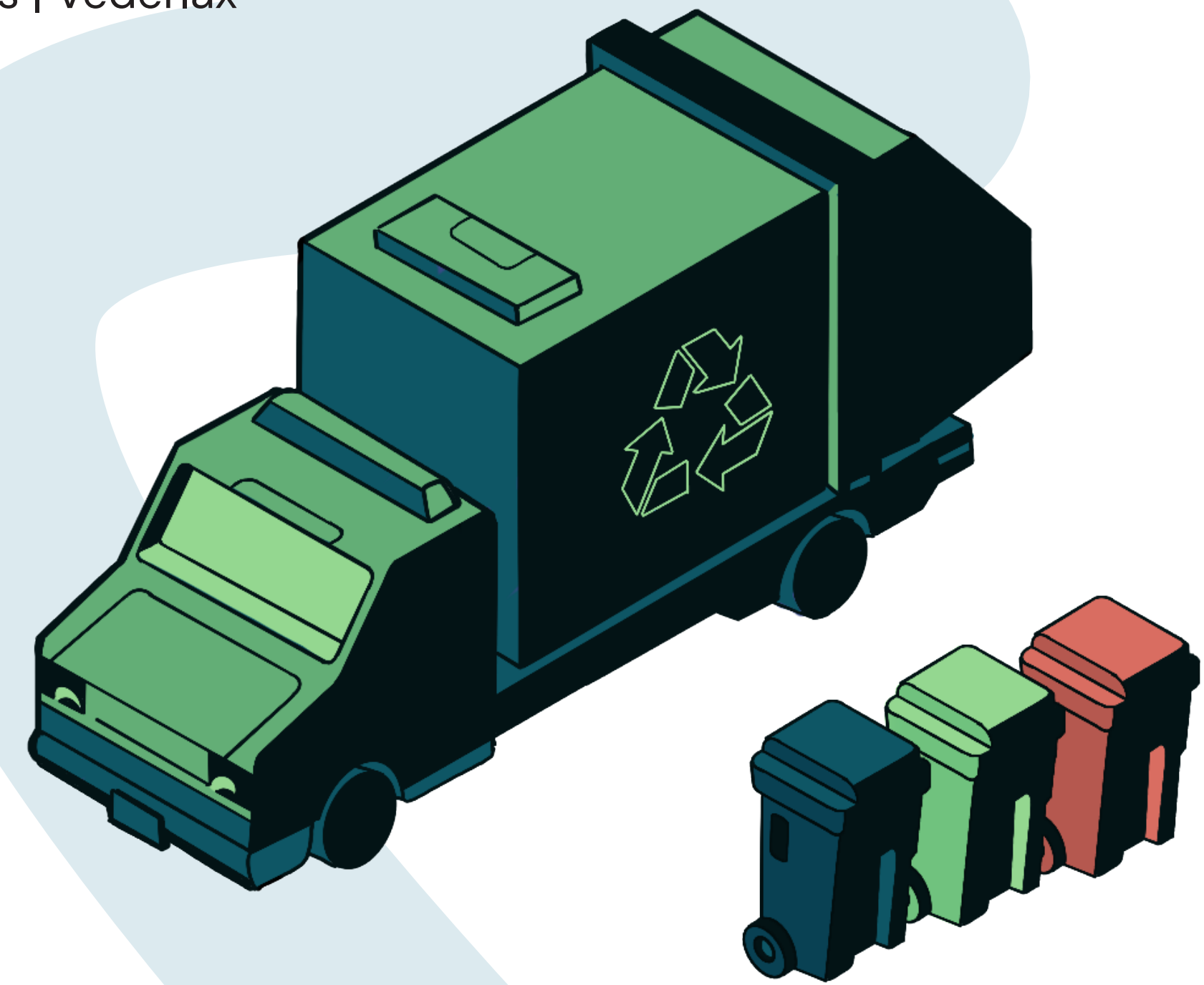

Avfallspolitiskt program ***2025–2030***

Kommuner inom Kymmene avfallsnämnds område

Fredrikshamn | Iitti | Kotka | Kouvola | Lapträsk | Miehikkälä | Mäntyharju | Pyttis | Vederlax

INNEHÅLL

1. Introduktion	3
2. Målen för avfallshanteringen	4
2.1. Lagstiftningens mål	4
2.2. Den riksomfattande avfallsplanens mål	5
2.3. Målen för kommunernas projekt för hållbar utveckling	6
3. Ansvarsfördelning inom avfallshanteringen	7
3.1. Kommunens ansvar för ordnandet av avfallshanteringen	7
3.2. Uppgifter för ett kommunalt ägt avfallshanteringsbolag	7
3.3. Avfallshanteringsmyndighetens uppgifter	8
3.4. Miljövårdsmyndighetens uppgifter	8
3.5. Boendes rättigheter och skyldigheter	8
3.6. Avfall från företag	8
3.7. Producentansvar	9
4. Vision och mål för det avfallspolitiska programmet	
5. Genomförandet och uppföljningen av det avfallspolitiska programmet	10 14
5.1. Årliga kommunmöten	14
5.2. Uppföljning	14
Källförteckning	
Bilagor	

1. Introduktion

Detta avfallspolitiska program gör att kommunerna inom Kymmene avfallsnämnds och Kymenlaakson Jäte Oy:s verksamhetsområde gemensamt fastställer utvecklingsmål för ansvarsområdet för hushållsavfallshantering och kommunernas egna förvaltnings- och servicefunktioners avfallshantering. Detta avfallspolitiska program gäller från år 2025 till slutet av år 2030.

För att uppnå de riksomfattande målen i avfallslagen och avfallsplanen måste inte bara avfallshanteringsmyndigheterna och avfallshanteringsbolagen, utan även kommunerna, beslutsfattarna samt de myndigheter och organisationer som verkar i kommunerna, förbinda sig till utvecklandet.

Det avfallspolitiska programmet utgör en ram för utvecklandet av en konsekvent, långsiktig, jämlik och hållbar avfallshantering. Finlands Kommunförbund rekommenderar att avfallspolitiken definieras som ett tydligt program, när kommunerna har överfört avfallshanteringen på en organisation som är gemensam för flera kommuner. Trots att serviceuppgifterna överförs, kvarstår ansvaret för avfallshanteringen alltid hos kommunerna.

Det tidigare avfallspolitiska programmet, som var i kraft fram till 2025, var regionens första. De flesta av målen har uppnåtts åtminstone delvis:

- Samarbetet mellan kommunerna, avfallsföretaget och avfallsnämnden ökade. Samarbetet behöver ännu regelbundenhet och klarhet. Dessutom har inte alla kommuner utsett en person som ansvarar för avfallshanteringen.
- Vissa kommuner har vidtagit åtgärder för att förebygga avfall och öka medvetenheten om miljön. Till exempel har matsvinnet minskat och delning av redskap har främjats. Även upphandlingskriterierna har beaktat upphandlingens inverkan på avfall.
- Det finns fortfarande mycket att göra när det gäller att upprätthålla register och övervaka att avfallshanteringsskyldigheterna fullgörs, men dessa har också utvecklats. Alla hör inte ännu till avfallshanteringen som de borde.
- För skärgårdens invånare har ordnats läsbara samlingspunkter.
- Inom avfallstransporterna har man prioriterat utsläppsnåla transportmedel och man har strävat efter att optimera rutterna inom avfallstransporter som kommunen ordnar.
- Avfallsavgiftstaxan har utvecklats för att styra invånarna mot att sortera avfallet, samt för att skapa gemensamma avfallskärl med grannarna.
- En kärntjänst har införts för bioavfall, där kärlet ingår i priset för insamlingen.
- På en avfallsstation har man genomfört självbetjäningsoppetider.
- I hela området finns en enhetlig grundavgiftstaxa för avfallshanteringen.

Avfallslagstiftningen har avsevärt ändrats jämfört med föregående programperiod. Bio- och förpackningsavfall har i hela Finland överförs till avfallstransport som ordnas av kommunen. Skyldigheten att samla in bioavfall separat har skärpts till att gälla även för egnahemshus i stora tätorter. Avfallshanteringsbestämmelserna ålägger även dem, som bor i mindre tätorter, att sortera biologiskt avfall. Skyldigheten att göra en anmälan om kompostering gäller alla som komposterar sitt bioavfall. Avfallslagstiftningen håller igen på att revideras i tre steg mot en "lag om cirkulär ekonomi". På grund av att skyldigheten till separat insamling utvidgas, minskar mängden blandat avfall som leveras till Kotka Hyötyvoimala ytterligare.

Digitaliseringen har redan utnyttjats något, men det finns fortfarande mycket att utveckla. Avfallsstationernas självbetjäningssfunktioner har ökat. Digitala kundtjänstlösningar och kartor baserade på platstjänster skapar möjligheter att diversifiera tjänster.

Vid utarbetandet av detta nya avfallspolitiska program har man fäst uppmärksamhet vid att parterna engagerar sig i målen, och särskilt i kommunerna ansvaras programmet av en viss tjänst/funktion. Avfallsnämnden och avfallsbolaget måste å sin sida övervaka genomförandet av programmet i helhet. Även det faktum, att kostnaderna för avfallshanteringen täcks genom avfallsavgifter som tas ut hos kommunerna, måste beaktas.

Detta avfallspolitiska program har utarbetats av en styrgrupp som kommunerna i regionen (Fredrikshamn, Itis, Kouvola, Lapträsk, Miehikkälä, Mäntyharju, Pertunmaa, Pyttis och Vederlax) utsett i februari 2024. Tjänsteinnehavarna vid Kymmene avfallsnämnd och Kymenlaakson Jäte Oy har deltagit som experter i utformningen.

Arbetet med att utarbeta ett avfallspolitiskt program inleddes med Det regionala seminariet för avfallshantering 25.3.2024. Därefter möttes styrgruppen 16.5 och 28.8.2024. Taxaseminarier som ordnades 30.5.2024 tillsammans med Kymmene avfallsnämnd och Kymenlaakson Jäte Oy:s styrelse gav också vägledning för beredningen av programmet. Det avfallspolitiska programmet behandlades vid Kymmene avfallsnämnds möte 26.9.2024. Utlåtanden om programutkastet har begärts från kommunerna samt synpunkter från aktörer inom den tredje sektorn. Allmänheten har också fått information om utkastet och även invånarna har haft möjlighet att yttra sig om det. Det avfallspolitiska programmet godkänns i kommunernas fullmäktige.

2. Målen för avfallshanteringen

2.1 Lagstiftningens mål

Syftet med Finlands avfallspolitik är att främja en hållbar användning av naturresurserna, samt att säkerställa att avfallet inte skadar hälsan eller miljön. Den nya nationella avfallslagen trädde i kraft 19.7.2021. Avfallsförordningen, förordningen om förpackningsavfall och andra ändringar i förordningen som kompletterar avfallslagen trädde i kraft 1.12.2021. Syftet med en omfattande översyn av avfallslagen är att uppfylla EU:s återvinningsmål. Vi måste minska avfall och samtidigt öka återanvändningen och återvinningen. Avfall av olika slag och beskaffenhet skall sorteras och samlas in separat för materialåtervinning. Separat insamlat avfall får inte föras till avstjälningsplatser eller till förbränning. Bild 1 visar de uppsatta återvinningsmålen fram till år 2030.

Statsrådet fattade ett principbeslut om ett strategiskt program för cirkulär ekonomi våren 2021. Visionen för det cirkulära ekonomiska programmet är "Finland 2035: Ett koldioxidneutralt cirkulärt samhälle är grunden för vår framgångsrika ekonomi." Avfallshanteringen är en central del av den cirkulära ekonomin. Med cirkulär ekonomi avses dock en större helhet. Det är en ekonomisk modell där produkter och material stannar kvar i cirkulationen så länge som möjligt, samtidigt som deras värde bibehålls. Cirkulär ekonomi handlar inte bara om återvinning utan också om hyres-tjänster, reparation och delning.

Även om övergången till cirkulär ekonomi till stor del sker genom förändringar i produktion och konsumtionsvanor, är utvidgningen av separat avfallssortering och investeringar i innovativa avfallshanteringsteknologier avgörande.

EU:s återvinningsmål enligt avfallsförordningen och förpackningsavfallsförordningen för åren 2025–2030.

Avfallstyp	Mål fram till 2025 (%)	Mål fram till 2030 (%)
Allt förpackningsavfall	65	70
Plast	50	75
Trä	25	30
Järnmetaller	70	80
Aluminium	50	60
Glas	70	75
Papper och kartong	75	80

2.2. Den riksomfattande avfallsplanens mål

Statsrådet godkände år 2022 Den riksomfattande avfallsplanen (Valtsu). Den innehåller en vision för återvinning och cirkulär ekonomi som sträcker sig fram till år 2030 i enlighet med regeringsprogrammet och detaljerade mål fram till år 2027. I den nationella avfallsplanen beskrivs möjliga åtgärder och metoder för olika aktörer för att minska kommunalt avfall, förpackningsavfall, engångsplast, biologiskt nedbrytbart avfall, avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter samt byggavfall. Som helhet är det viktigt att alla aktörer som ansvarar för avfallshanteringen deltar i åtgärder som ökar återvinningen.

De viktigaste effekterna av den nationella avfallsplanen handlar om ökad hållbar och säker användning av resurser samt framsteg inom miljöskydd. Genomförandet av planen minskar avfallet, ökar återvinningsgraden, skapar förutsättningar och möjligheter för nya cirkulära affärsmodeller samt främjar miljömedvetenhet och kompetens kring avfall.

Utarbetandet av planer för avfallshanteringen styrs av prioritetsordning. I enlighet med detta ska man i första hand försöka undvika uppkomsten av avfall. Om avfall uppstår, måste det förberedas för återanvändning eller återvinning. Om återanvändning inte är möjlig ska avfallet i första hand återvinnas som material (materialåtervinnas) och i andra hand som energi. På avstjälningsplatser får avfall deponeras endast om det inte är tekniskt eller ekonomiskt möjligt att återvinna avfallet. Undantag från prioritetsordningen kan göras endast om något annat alternativ är mer miljövänligt. När man väljer det mest lämpliga avfallshalteringsalternativet enligt prioriteringsordningen beaktas avfallens livscykel, miljöskydd samt de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för avfallshanteringen. Bild 1. visar avfallshierarkin enligt prioritetsordningen.

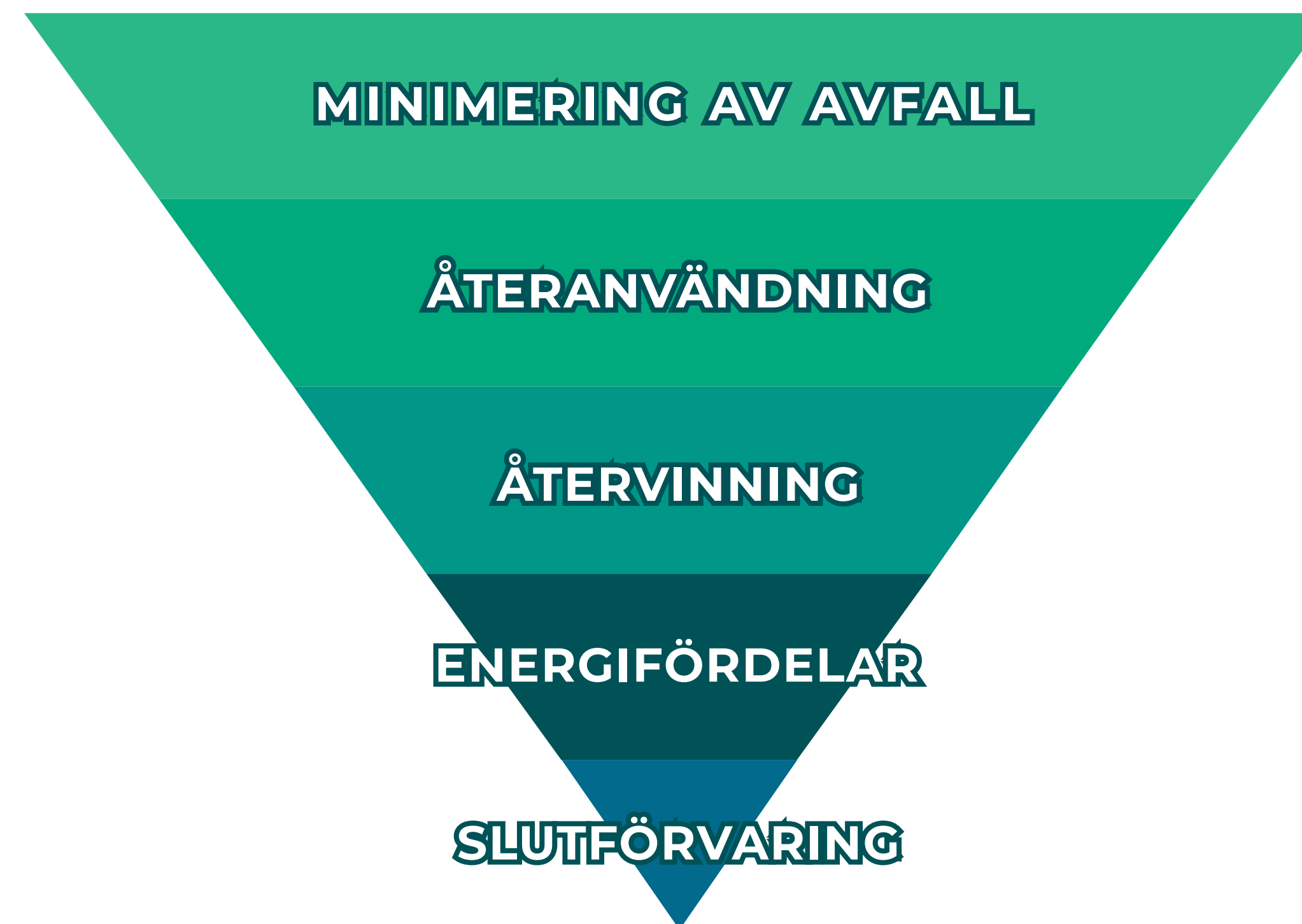

Bild 1. Återvinningshierarkin enligt prioriteringsordning.

2.3. Målen för kommunernas projekt för hållbar utveckling

Det avfallspolitiska programmet kompletterar kommunernas arbete för en hållbar utveckling inom verksamhetsområdet. Kommunerna har flera projekt och program för hållbar utveckling, som det avfallspolitiska programmet preciserar när det gäller avfallshantering.

Itis kommun samt städerna Fredrikshamn, Kotka och Kouvola deltar i Hinku-nätverket. Hinku-kommunerna har åtagit sig att minska utsläppen av växthusgaser med 80 procent fram till 2030 från 2007 års nivå. Också den avfallsmängd som producerats i kommunen beaktas vid beräkning av utsläppen.

I Itis kommun görs det upp en klimatplan som färdigställs under våren 2025.

I klimatprogrammet för Kotka stad 2021–2030 är ett av de funktionella teman "Främjande av verksamhetsmodeller för cirkulär ekonomi", med åtgärder som främjar återanvändning av användbara möbler, främjande av återvinning och användning av överskottsmaterial inom infrastrukturbyggande, främjande av återvinning av avfall från verksamhetsställen, främjande av invånarnas egna reparationer och utlåningstjänster, effektivisering av gemensam användning av arbetslokaler och främjande av återvinningstjänster i Kotka-regionen.

Teman för Kouvola stads Miljöprogram 2030 är bland annat: Konsumtions- och materialkretslopp och Hållbara samhällen med målbilder och åtgärder relaterade till exempelvis upphandling, återanvändning och återvinning av material.

Lapträsk kommun håller på att utarbeta en klimatplan som ska vara klar före årets slut. Hittills har kommunen bedrivit klimatarbete genom att bland annat uppmärksamma hållbar upphandling och minska användningen av fossila bränslen. Kommunen har också som mål att öka användningen av förnybar energi. I kommunen har också förutsättningarna för produktion av biogas i regionen utretts genom ett gemensamt projekt. Projektet syftade också till att sprida information om cirkulär bioekonomi. Man har också strävat efter att främja resurseffektiva arbetsmetoder och hållbar affärsverksamhet genom att utnyttja sidoflöden i ett gemensamt projekt.

Pertunmaa kommun, som är en del av Mäntyharju kommun 1.1.2025, har utarbetat ett klimatprogram för åren 2022–2035. Programmet innehåller en rad åtgärder för att främja avfallshantering, materialåtervinning och återanvändning av material.

3. Ansvarsfördelning inom avfallshanteringen

I kommunen har alla aktörer inom avfallshanteringen de roller och det ansvar som avses i avfallslagen. Samarbetet och informationsutbytet mellan olika aktörer måste fungera och rollerna måste vara tydliga.

3.1 Kommunens ansvar för ordnandet av avfallshanteringen

Kommunen ska ordna avfallshanteringen av bostadsavfall, inklusive hantering av septikslam och förseglad tankslam. Dessutom måste kommunen ordna avfallshantering för hushållsavfall som uppstår i kommunens förvaltning och serviceverksamhet samt för hushållsavfall som uppstår i affärslokaler, om det samlas in tillsammans med avfall som uppstår vid boende.

Kommunen ska dessutom ordna mottagning och behandling av farligt avfall från boende. Kommunen ansvarar för mottagning och behandling av farligt avfall som uppkommer inom jord- och skogsbruket, om det inte är fråga om oskäligt stora mängder.

Även om kommunen har överfört avfallshanteringens serviceuppgifter till kommunens avfallsbolag, ansvarar kommunen för att de överförda avfallshanteringstjänsterna utförs enligt avfallslagen och de regler som har utfärdats enligt den. Kommunerna tillsammans definierar också den servicenivå inom avfallshanteringen, som ska motsvara kraven i avfallslagen.

Kommunen måste ha en utsedd avfallshanteringsansvarig, till exempel under den tekniska avdelningen. Ansvarspersonen deltar i regionens samarbetsmöten. Den ansvariga personen kan inte samtidigt vara kommunal tjänsteinnehavare för miljöövervakning. I kommunen ges inte miljöverksamhetens uppgifter och avfallshanteringen åt samma organ. Kommunen ska se till att det finns aktuell information om avfallshanteringstjänster och myndigheter på kommunens webbplats.

Kommunerna har gett mesta delen av avfallshanteringsuppgifterna till Kymenlaakson Jäte Oy. Kommunen svarar för ordnandet av avfallshanteringstjänster som inte har givits till avfallsbolaget. Mäntyharju kommun har överfört skötseln av alla dess avfallshanteringsuppgifter på Kymenlaakson Jäte Oy, även på Pertunmaa område börjar Kymenlaakson Jäte Oy sköta alla avfallstransporter från och med 27.4.2025.

Itis, Kotka, Kouvola och Pyttis har överfört alla andra uppgifter till avfallsföretaget förutom transport av slam. I dessa kommuner finns avfallstransport av slam som ordnas av en s.k. fastighetsinnehavare. Förutom slam anordnas transporten av blandat avfall i Fredrikshamn, Lapträsk, Miehikkälä och Vederlax av fastighetsinnehavaren. Detta innebär att Kymenlaakson Jäte Oy inte konkurrensutsätter avfallstransporterna, utan invånarna själva beställer transporten av en privat avfallstransportör som de väljer. Transport av bio- och förpackningsavfall sköts i alla kommuner i området av Kymenlaakson Jäte Oy.

I princip ska kommunen ha en avfallstransport som ordnas av kommunen. 'Om det finns avfallshantering som ordnas av fastighetsägaren i kommunen, kan kommunen fortsätta med det om följande lagstadgade villkor uppfylls:

- Det finns omfattande och pålitliga avfallstransporttjänster till rimliga och icke-diskriminerande villkor.
- Avfallstransporterna främjar avfallshanteringens allmänna funktion i kommunen, som stöder
- regional utveckling av avfallshanteringen och inte medför fara eller skada för hälsan eller miljön;
- Effekterna bedöms som helhet vara positiva, med särskild hänsyn till effekterna på hushållens ställning och på företagets och myndigheternas verksamhet.

3.2. Uppgifter för ett kommunalt ägt avfallshanteringsbolag

För avfallshanteringstjänsterna inom Kymmene avfallsnämnds verksamhetsområde ansvarar det av kommunerna ägda avfallsbolaget Kymenlaakson Jäte Oy, beroende på hur kommunerna har överfört uppgifter på bolaget. Den ansvarar för det praktiska ordnandet av avfallshanteringen, det vill säga producerar avfallshanteringstjänster för invånare och fritidsboende samt för andra aktörer som hör till kommunens avfallshanteringsansvar.

Kymmenedalens Jätehuoltos viktigaste uppgifter är att ta emot, transportera och

behandla avfall, fakturera avfallsavgifter, rådgivning och information samt administrativa uppgifter som direkt hänför sig till dessa och som inte är myndighetsutövning. Företagets uppdrag är också att främja nyttig användning av avfall inom ägarkommunernas område. Kymenlaakson Jäte Oy:s ägarpolitik har fastställts i ett delägaravtal där avfallsbolagets uppgifter har definierats. Ägare till Kymenlaakson Jäte Oy är alla kommuner i Kymmenedalen samt Itis, Lapträsk och Mäntyharju.

3.3. Avfallshanteringsmyndighetens uppgifter

Avfallslagen bestämmer om avfallshanteringsmyndigheten, dvs. avfallsnämnden, och dess uppgifter. Kymmene avfallsnämnd är ett gemensamt organ för delägarkommunerna i Kymenlaakson Jäte Oy. Avfallsnämnden arbetar i enlighet med det nämndeavtal som kommunerna har godkänt. Avfallsnämnden har medlemmar från varje kommun i området, vilka representerar sin kommun i avfallsnämnden.

Kymmene avfallsnämnd beslutar bland annat om avfallsservice, kommunens avfallsföreskrifter, avvikelser från dem, avfallstransportarrangemang, avfallskostnader och påminnelser om dem, rimliggörande av avfallskostnader, upprätthållande av avfallstransportregister samt andra ärenden som hör till kommunens avfallsmyndighet enligt avfallslagen eller andra föreskrifter. Kymmene avfallsnämnd har också till uppgift att följa avfallstransporterna med hjälp av avfallstransportregistret.

3.4. Miljövårdsmyndighetens uppgifter

Den kommunala miljövårdsmyndigheten utövar allmän tillsyn över efterlevnaden av avfallslagen och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den. Också NTM-centralerna ska utöva tillsyn över efterlevnaden av avfallslagen, om effekterna överskrider kommungränserna.

Tillsynsmyndigheterna för avfallshantering övervakar: Avfallslagen och de föreskrifter som utfärdats enligt den, att följa de särskilda förbud och skyldigheter som anges, att följa kommunens avfallsföreskrifter, att följa myndighetsbeslut som fattats enligt avfallslagen samt att följa verksamheten hos de ansvariga för avfallshantering i kommunen och de olika uppgifter som utförs inom avfallshanteringen.

Dessutom ansvarar kommunens miljöskyddsmyndighet för övervakningsåtgärder, såsom vid behov att använda förvaltningsåtgärder för att ansluta fastigheter till kommunens avfallshantering.

3.5. Boendes rättigheter och skyldigheter

En invånare eller en ägare av fritidsbostad har i enlighet med 35§ i avfallslagen rätt att få avfallshanteringstjänster på ett tillförlitligt samt skäligt och icke-diskriminerande villkor. Detta innebär, att olika områden eller kundgrupper inte får särbehandlas på ett ogrundat sätt.

Kommunen ska se till att avfallstransporten i första hand ordnas från en mottagningsplats som fastighetsinnehavaren ordnar. Om det inte ordnas någon fastighetsspecifik avfallstransport, till exempel på grund av svåra trafikförbindelser, kan kommunen besluta att området ska undantas från den fastighetsspecifika avfallstransporten. Kommunen ordnar då avfallshanteringen i enlighet med 34 § i avfallslagen med regionala insamlingsplatser för avfall, som vi kallar gemensamma låsbara insamlingspunkter.

Det är invånarens skyldighet att ansluta sig till avfallsbehandlingen som ordnas i området och följa avfallsföreskrifterna gällande sortering och andra åtaganden samt lämna avfallet till den fastighetsbaserade avfallstransporten eller den kommunala regionala mottagningsplatsen.

3.6. Avfall från företag

Företaget ansvarar själv för sitt avfall. Kommunen ansvarar i huvudsak inte för avfallshanteringen i företagen. Kommunen har ett sekundärt ansvar att producera avfallshanterings-tjänster för företag endast om företaget inte får tjänsten av privata avfallshanterings-aktörer, varken alls eller på skäliga villkor. Vid avfallshantering som ordnas på kommunens ansvar behöver sådant avfall som inte lämpar sig för behandlingsprocesser, inte tas emot.

3.7. Producentansvar

Producentansvar innebär att tillverkare och importörer, det vill säga producenter, enligt avfallslagen måste ordna avfallshantering för de produkter de sätter på marknaden och stå för de kostnader som det medför.

Kommunen kan som en del av sin avfallshantering komplettera transporten och mottagningen av kasserade produkter i den mån som producenten inte ordnar dem. I sådana fall ska de kasserade produkterna föras till avfallshantering som producenten ordnar. Kommunerna och producentsamfunden för förpackningar är skyldiga att i samarbete ordna separat insamling av förpackningsavfall. Producentsamfunden betalar ersättning till kommunerna, i detta fall kommunens avfallsbolag, för separat insamling av förpackningsavfall.

Kommunen kan som en del av sin avfallshantering komplettera transporten och mottagningen av kasserade produkter i den mån som producenten inte ordnar dem. I sådana fall ska de kasserade produkterna föras till avfallshantering som producenten ordnar. Kommunerna och producentsamfunden för förpackningar är skyldiga att i samarbete ordna separat insamling av förpackningsavfall. Producentsamfunden betalar ersättning till kommunerna, i detta fall kommunens avfallsbolag, för separat insamling av förpackningsavfall

I Finland omfattas för närvarande följande avfall av producentansvaret:

- däck för motordrivna fordon och andra fordon eller utrustning,
- personbilar, paketbilar och andra jämförbara fordon,
- elektrisk och elektronisk utrustning,
- batterier och ackumulatörer, inbegripet sådana som ingår i elektriska och elektroniska produkter, fordon eller andra produkter,
- tidningar, tidskrifter, kontospapper och andra liknande pappersprodukter,
- förpackningar,
- förpackningar som används för att förpacka livsmedel och andra produkter på försäljningsstället direkt till konsumenterna (serviceförpackningar) och förpackningar som används för att förpacka obearbetade jordbruks- och trädgårdsprodukter (jordbrukarförpackningar) ska dock anses vara tillverkade av tillverkaren eller importören. Producentansvaret gäller dock inte producenter av förpackningsmaterial för balfoder.
- plastprodukter för engångsbruk omfattar
- Muggar som säljs tomma till slutanvändare samt korkar och lock till dessa.
- våtservetter för personlig hygien och konsumentanvändning,
- ballonger för konsumentbruk,
- filtrerade tobaksprodukter och tobaksfilter,
- fiskeredskap som innehåller plast

Avfallshanteringsansvar

Kommun

ordna avfallshantering för invånarna

ordnande av avfallshantering som gäller egen verksamhet

ägarstyrning av avfallsbolag

Kymenlaakson jäte Oy

serviceuppgifter inom avfallshanteringen som kommunen överfört på den

transport av avfall

information och rådgivning

fakturering av avfallsavgifter

mottagning och behandling av avfall

främjande av återvinning av avfall

Kymmene avfallsnämnd

- beslutsfattandet
- avvikelser från bestämmelserna för avfallshantering
- om avfallstaxa och anmärkningar av avfallsavgifter
- avfallshanteringsens servicenivå
- om avfallstransportsystem

föra ett register över avfallstransporter och kompostering

Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten och NTM-centralen

tillsyn av avfallslagen och föreskrifterna för avfallshantering

utfärda instruktioner vid behov

övervakning av avfallstransporter

Boende och fritidsboende

anslutning till ordnad avfallstransport

sortering av avfall och iakttagande av skyldigheten till separat insamling

betalning av avfallsavgifter

rätt att få avfallshanteringstjänster

Företag

organiserar avfallshanteringen själv

kan få avfallshanteringstjänster av avfallsföretaget om det inte annars går att få

Producentanslutningar av

anordnande av insamling av förpackningsavfall i samarbete med det kommunala avfallsföretaget

utbetalning av producentersättning

4. Vision och mål för Det avfallspolitiska programmet

I detta avfallspolitiska program definieras en gemensam regional vilja, en framtidsbild, vision, som man gemensamt eftersträvar i kommunerna inom verksamhetsområdet.
Programmets vision fram till år 2030 är

”Moderna avfallshanterings tjänster för kommuninvånarna som främjar cirkulär ekonomi”

För att uppnå visionen har man i det avfallspolitiska programmet fastställt mål och med dem relaterade konkreta åtgärder.
På bild 3 sammanfattas visionen, målen och åtgärderna i åtgärdsområdets avfallspolitiska program.

Målen i det avfallspolitiska programmet för perioden 2025–2030 är följande:

Bild 3. Vision och mål för det avfallspolitiska programmet.

Mål 1. Hållbart utnyttjande av naturresurser och minskning av avfallsmängd

Kommunerna bör stödja ett hållbart nyttjande av naturresurserna och främja cirkulär ekonomi. I all verksamhet ska mängden avfall som genereras och avfallets skadlighet minskas. En hållbar användning av naturresurserna kräver framför allt en förändring av produktions- och konsumtionsmönstren. Delad användning och uthyrningstjänster föredras istället för ägande. Återanvändning och återvinning av byggnadsmaterial sparar naturresurser och minskar utsläpp och avfall från tillverkningen av nya produkter. Det riksomfattande målet är också att halvera matsvinn. Bakom allt ligger en kultur- och attitydförändring, vilket kräver aktivt kommunicerande och rådgivning till invånarna.

Åtgärd	Ansvarig aktör
Vi utvecklar delnings- och uthyrningstjänster för saker och utrymmen i samarbete med tredje sektorn.	kommuner, avfallsbolag
Utnyttjande av återvunnet material i byggandet	kommuner, avfallsbolag
Minskning av mängden matavfall	kommuner, invånare
Med hjälp av informationstjänsterna hänvisas invånarna till att minska mängden matsvinn	avfallsbolag
Informera invånarna om metoder och fördelar med avfallsminskning	avfallsbolag

Mål 2. Ökad återanvändning och främjande av återvinning

Om avfall uppkommer ska innehavaren av avfallet i första hand förbereda avfallet för återanvändning eller i andra hand för återvinning. Separat insamling av avfall spelar en central roll för att främja återvinning. Dess betydelse har accentuerats i och med den utvidgade avfallslagstiftningens krav och den ökade medvetenheten hos allmänheten.

De strängare kraven på separat insamling gäller avfall som uppkommer inom den offentliga förvaltningen och serviceverksamheten samt kommunalt avfall.

För att övervaka efterlevnaden av de nya kraven på separat insamling krävs ett utökat regionalt samarbete och övervakning. Dessutom måste man se till att det finns ett tillräckligt nätverk av avfallsstationer och ekopunkter i området. Avfallsstationer tar emot t.ex. elektrisk och elektronisk utrustning gratis. Det är dock en av de snabbast växande avfallströmmar och mindre än hälften av det återvinns inom EU, vilket är varför det också behövs regionala kampanjer och experiment för insamling av elektriskt och elektroniskt avfall.

Åtgärd	Ansvarig aktör
Främja återanvändning av varor genom samarbete med tredje sektorn	avfallsbolag, kommuner
Kommunernas fastigheter har tillräckligt med och korrekt dimensionerade separata insamlingskärl	kommuner
Bostadsfastigheter har separat insamlingskärl enligt avfallshanteringsbestämmelserna	den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, avfallsnämnden, avfallsbolaget
Det finns ett tillräckligt och jämlikt nätverk av ekopunkter inom verksamhetsområdet	avfallsnämnden, avfallsbolag
Avfallstaxorna styr för att öka separat insamling och kompostering (tömningsavgiften för återvunnet avfall är lägre än för blandat avfall)	avfallsnämnden, avfallsbolag
Insamling av elektriskt och elektroniskt avfall organiseras	avfallsbolag
Rådgivningstjänsterna ska öka medvetenheten om återvinning, bland annat hur man kan främja sortering av biologiskt avfall och möjligheterna att leverera farligt avfall och avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter	avfallsbolag

Mål 3. Ansvarsfulla avfallshanterings tjänster och sporrande avfallstaxor

Avfallshanterings tjänsterna och avfallsavgifterna i anslutning till dem ska genomföras på ett ansvarsfullt och jämlikt sätt. Vid upphandling av avfallstransporter och stadsplanering främjas koldioxidsnåla transportsätt. När avgifterna och taxorna för avfallshantering bereds, ska man se till att de uppmuntrar till sortering och minskning av avfallsmängden. Målet är att upprätthålla en skälig grundavgift för avfallshantering i området, trots att invånarantalet minskar. I tömningsavgifterna för sopkärl övergår man i mån av möjlighet till en enhetlig taxa.

Insamlingen av blandavfall ska utvecklas så att den uppfyller kraven i avfallslagen i de kommuner där kommunen inte ansvarar för transporten av blandavfall. Den föränderliga avfallslagstiftningen och bestämmelserna om avfallshantering kräver aktiv kommunikation. I området införs det nordiska avfallspiktogramsystemet, vilket gör det tydligare för invånarna att följa olika sorteringsanvisningar och möjliggör genomförandet av nationell sorteringsrådgivning.

Åtgärd	Ansvarig aktör
Upphandling av avfallstransporter främjar transportsätt med låga utsläpp	avfallsbolag
Möjliggöra koldioxidsnåla transportsätt i stadsplanering och -utveckling	kommuner
Utarbetande och uppdatering av en beredskapsplan för avfallshantering	kommuner, avfallsbolag

Åtgärd	Ansvarig aktör
Insamling av blandat avfall utvecklas i kommuner där ansvaret för transporten av blandat avfall inte ligger hos kommunen i enlighet med avfallslagen (avfallstransport som ordnas av fastighetsinnehavaren). Vid behov fattas beslut om transportsystem.	avfallsnämnden, kommunerna
Tjänsterna utvecklas opartiskt genom skäliga grundavgifter	avfallsnämnden, avfallsbolag
I tömningsavgifterna för sopkärl går man över till en enhetlig taxa	avfallsnämnden, avfallsbolag
Avgifterna för tömning av avfallskärl utvecklas så, att de uppmuntrar till en minskning av avfallsmängden. Avgiften för tömning av sopkärlen minskar, när tömningsintervallet för sopkärlen förlängs	avfallsnämnden, avfallsbolag
Nätverket av återvinningsstationer och deras öppettider kommer att utvecklas på ett jämlikt sätt för att motsvara besökarantalet	avfallsbolag, avfallsnämnden
Utveckla tjänster för roterande avfallsstationer, särskilt för mindre kommuner	avfallsbolag
Ett nordiskt system med avfallspiktogram kommer att införas i verksamhetsområdet	avfallsbolag
Information till kommuner, husbolag och invånare om aktuella krav på avfallslagstiftning och avfallshanteringsbestämmelser	avfallsbolag, avfallsnämnden

Mål 4. Utnyttja digitalisering och nya innovationer

Digitalisering och innovationer hämtar nya möjligheter att främja den cirkulära ekonomin. De självbetjänings-teknologier på avfallsstationerna har utvecklats betydligt de senaste åren, och målet är att införa dem brett inom verksamhetsområdet. Invånarnas kunskaper och vilja att använda digital teknologi har också ökat. Införandet av digitala tjänster främjas också i kundservicen och till exempel i uppföljningen av avfallstransport och kompostering av bioavfall. Den nya sorteringsteknologin och artificiell intelligens gör det möjligt att skilja mellan och identifiera olika material och därmed öka återvinningen. Avfallscentralen kommer att investera i ny teknologi för materialåtervinning. Dessutom främjas införandet av nya innovationer genom offentliga projekt och regionala ekosystem i samarbete med universitetet och utvecklingsföretagen i regionen.

Åtgärd	Ansvarig aktör
Utveckling av funktioner för självbetjäning vid avfallsstationer	avfallsbolag
Införande av digitala tjänster i kundservicen, såsom e-tjänster, nya elektroniska tjänster (chatbot)	avfallsbolag, avfallsnämnden
Utveckling av elektroniska karttjänster	avfallsbolag
Utveckling av ett verktyg för övervakning av avfallstransport och kompostering av bioavfall	avfallsnämnd
Vi främjar materialåtervinning med ny teknologi och investeringar samt artificiell intelligens	avfallsbolag
Införandet av ny innovation främjas genom offentliga projekt och regionala ekosystem i samarbete med universitetet och utvecklingsföretag i regionen	kommuner, avfallsbolag

5. Genomförande och uppföljning av det avfallspolitiska programmet

För genomförandet av programmet svarar kommunerna, Kymenlaakson Jäte Oy och Kymmene avfallsnämnd separat och tillsammans. Den ansvariga tjänsteinnehavare som kommunen utsett driver programmet i sin kommun så, att kommunorganisationen känner till det. Den ansvariga tjänsteinnehavaren deltar i årliga möten som anordnas av Kymenlaakson Jäte Oy och utreder vid behov läget i fråga om genomförandet av åtgärderna i kommunen. Kommunen kan själv följa genomförandet av åtgärderna i programmet till exempel i samband med uppföljning av verksamheten och ekonomin.

Kymmene avfallsnämnd beaktar målen och åtgärderna i det avfallspolitiska programmet också då budgetmålen utarbetas.

5.1. Årliga kommunmöten

Kymenlaakson Jäte Oy ordnar årligen ett möte med varje kommunal ansvarig tjänsteinnehavare. I mötet deltar också representanter för Kymmene avfallsnämnd. Vid mötena behandlas förutom genomförandet av det avfallspolitiska programmet också andra aktuella avfallshanteringsfrågor. Vid mötena kan man också komma överens om prioriteringarna för det kommande året och om hur genomförandet av åtgärderna mäts.

Mötet ordnas med 2–3 års mellanrum som ett gemensamt seminarium för alla kommuner som sammankallats av avfallsbolaget och Kymmene avfallsnämnd.

5.2. Uppföljning

Genomförandet av det avfallspolitiska programmet följs upp vid de årliga kommunmötena. Åtgärderna dokumenteras under möten. Separat rapportering krävs inte, men information kan också begäras vid andra tillfällen än vid möten. Till de gemensamma mötena levererar kommunen en sammanfattning av hur långt man kommit i genomförandet av programmet.

De åtgärder som vidtas av de olika parterna ska årligen presenteras i avfallsnämndens möte. Sammanfattningen skickas till ansvariga i kommunerna och kommunerna samt avfallsbolaget för kännedom. Vid behov informeras även medierna om genomförandet av programmet.

Ett nytt avfallspolitiskt program bereds under år 2030.

Källförteckning

HINKU-kommunerna: <https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Hinku/Hinkukunnat> (10.9.2024)

Itis kommuns klimatarbete: <https://www.iitti.fi/asuminen-ja-ymparisto/ymparistonsuojelu/ilmastotyto/> (10.9.2024)

Avfallslagen 17.6.2011/646: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110646> (10.9.2024)

Avfallslagen och förordningar – vad förändrades, hur går jag till väga? <https://ym.fi/jatteet/jatelaki> (10.9.2024)

Från återvinning till cirkulär ekonomi: Den riksomfattande avfallsplanen fram till år 2027. Publiceringsserie: Miljöministeriets publikationer 2022:13.
Permanent adress till publikationen <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-361-266-2>.

Avfallspolitiskt program fram till år 2025. Kommunerna inom Kymmene avfallsnämnds område 2020.

Strategiskt program för den cirkulära ekonomin: <https://ym.fi/kiertotalousohjelma> (10.9.2024)

Klimat-programmet för Kotka stad: <https://www.kotka.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaupungin-ilmastotyto/ilmasto-ohjelma/> (10.9.2024)

Miljöprogrammet "Miljö 2030" för Kouvola stad: https://www.kouvola.fi/wp-content/uploads/2021/09/ymparistooohjelma2030_030921_web.pdf (10.9.2024)

Utkast till klimatplan för Lappträsk kommun. E-post till Kymmene avfallsnämnd 4.9.2024.

Pertunmaa klimatprogram: https://pertunmaa.fi/wp-content/uploads/2023/08/Pertunmaan_ilmasto-ohjelma_22-35_Valmis.pdf (10.9.2024) Statsrådets förordning om avfall 978/2021: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210978> (10.9.2024)

Statsrådets förordning om förpackningar och förpackningsavfall 1029/2021: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2021/20211029> (10.9.2024)

Bilagor

Karta över avfallstransportsystem

Avfallstransporterna inom Kymenlaakson Jäte Oy:s verksamhetsområde

- Blandat avfall/avfall
- **Biologiskt avfall**
- Förpackningsavfall
- Slam
- Kommunalt fastighetsavfall

Jätteenkuljetukset Kymenlaakson Jäte Oy:n toimialueella

- Sekajätteet/loppujätteet
- Biojätteet
- Pakkausjätteet
- Liete
- K Kunnan kiinteistöjen jätteet

